

ლეჩხუმი

გაზეთი გამოდის
1988 წლიდან

რაიონის საზოგადოებრივ-კულტურული გაზეთი

№ 25 (6664) 19 ივლისი ოთხშაბათი 1995 წელი

ინტერვიუ

პოლიტიკის უფრო მუნიციპალური დაფინანსების, დაუნახავი შრომის, «ანგელოზების» და ნარკომანების შესახებ

უკვე მრავალი თვეა რაიონის მმართველ წრეებში დგას მუნიციპალური პოლიტიკის შექმნის საკითხი და მხოლოდ ერთი თვეა, რაც იგი (მუნიციპალური პოლიტიკა) არსებობს. როგორია პირველი შედეგები (თუ კი არის) და რა პერსპექტივას იძლევა მმართველობის ეს ნაბიჯი? — ამ კითხვით მივმართეთ ცაგერის პოლიტიკის შეფს ბატონ ბაქარი პარაშინს.

— სულ ერთი თვეა, რაც დაიწყო ხელშეკრულება რაიონის მმართველობასა და პოლიტიკის შრომის 15 პოლიტიკის მუნიციპალური დაფინანსებაზე აკადემიის შესახებ. 4 ოფიცერი და 11 რიგოსანი ავიყვანეთ ამ წესით და ეს ძალები ძირითადად მოგახმარეთ „გადაღმა ზონას“, რომელიც აქამდე შედარებით უყურადღებოდ იყო მიტოვებული. ეს მხარე ჩვენი «აქილევის ქუსლია» და ნამდვილად სჭირდებოდა გამაგრებას. ორბელში, ალპანში, ტეშისა და ლიბრისში შეიქმნა უბნები, შეგვიძლია ამ რეგიონების გამაგრება, განვიხილოთ პრობლემები, ზოგი მოგვარდა და დღეს ბევრი მათგანი უკვე კმაყოფილია ამ ნაბიჯით. უბნის ინსპექტორთა ჯგუფს ამირან კვირკაშვილი ხელმძღვანელობს შესანიშნავი ორგანიზატორი, რომელმაც ისე დააყენა საქმიანობა, რომ შეგვიძლია ვიმსჯელოთ პირველ შედეგებზე. გამაგრებული აღნიშნავენ, რომ წინანდელთან შედარებაც არ შეიძლება ისეთი წესრიგით მათდამი რწმუნებულ რეგიონებში, განსაკუთრებით ეს ითქმის ორბელზე. აქ უბნის ინსპექტორად რევაზ ლეთოიანი დაინიშნა, თავის დროზე ავლანეთში ნაბრძოლი კაცი. მან დაშალა ორბელის ცნობილი „ბიჩუა“. სწორედ ესაა პრობლემატიკური მუშაობა, რაც მუნიციპალური პოლიტიკის აკადემიის ამას გაბრუნებდა პოლიტიკელები ეხმარებიან ადგილობრივ მმართველობას წყვილად, ლთა გაწვევისას, მიწისპირ

გატიზაციის მიმდინარე პრობლემების გადაწყვეტისას და არა მხოლოდ ამ პრობლემების, ისინი მზად არიან ყველაფერში დაუდგნენ მხარში გამაგრებას. ამ ბოლო დროს მათ ორი ძეგლი დააკადეს იმ ზონაში. პირველმა შედეგებმა უკვე აჩვენა, რომ ასეთი სამსახური უბრალოდ აუცილებელი იყო და აქამდე უნდა შექმნილიყო. მაგრამ, მოგეხსენებათ, ბიუჯეტის უჭირს: ადგილი გამოსაძენი როდია თვეში მილიონ-არდობით, კუპონის (პოლიციელთა ხელფასი ათეულობით მილიონი კუპონით განიზომება, რიგოსნის საშუალოდ 40-45 მილიონით, ხოლო ოფიცრისა 60 მილიონით, მაგრამ მე სრულიად ვეთანხმები ბატონ შაშიაშვილს, ქუთაისის მერსა და სახელმწიფოს მეთაურის რწმუნებულს იმერეთის რეგიონში, რომ არაფერი ისე ძვირი არ უჯდება სახელმწიფოს როგორც იაფი პოლიცია... თითქმის ბევრია არა? 50-65 მილიონი კუპონი ერთ პოლიციელზე! და ეს მაშინ, როცა საშუალო ხელფასი ჩვენს ქვეყანაში 10 მილიონი კუპონიც არაა. შეიძლება ეს მართლა ბევრი მოეჩვენოს ვინმეს, მაგრამ მერწმუნეთ, პოლიციისთვის ეს ძალიან ცოტაა. კანონით მას აკრძალული აქვს კომერციული საქმიანობა და კაცმა რომ თქვას, არ სცალია მისთვის. ჰეშმარიტი პოლიციელი ოჯახისთვის ვერ იცის, ვერაფრით ეხმარება მას, ამიტომ, ჩემი ფიქრით თუნდაც 70 მილიონი ძალიან ცოტაა (ერთი ადამ

მიანის საარსებო მინიმუმი დღეს 93 მილიონ კუპონს შეადგენს). საერთოდ არა მხოლოდ პოლიციის, ყველას უნდა ჰქონდეს ისეთი სამსახური და ისეთი ანაზღაურება, დაკარგოს ეში ნოდეს, მხოლოდ ასეთ შემთხვევაში შეასრულებს პირველად დაკისრებულ მოვალეობას კეთილსინდისიერად. ეს აუცილებელი პირობაა იმისათვის, რომ ბოლოსდაბოლოს აღარ არსებობდეს საბაბი კორუფციისათვის, რაც დღეს ასეა გავრცელებული. მაგრამ ხელფასების ზრდა საჭიროა როდია იმისათვის, რომ პოლიციაში საბოლოოდ დამყარდეს წესრიგი. აუცილებელია კადრების შერჩევაში კანონიერების დაცვა, ხოლო სამსახურში მიღების ან დაწესების დროს ტესტირება გახდეს რეალური. — რაც უნდა ვთქვათ, საზოგადოება დღემდე უმადოვროდ პოლიტიკით, უმადოვროდ და კორუფციით დგას მას ბრალს და როგორც ჩანს, ეს ბრალდებები კიდევ დიდხანს იტვირთება? — ბატონო, ლაპარაკი მხოლოდ პოლიციაზე? ყველა სამსახურში უნდა იყოს აწყობილი საქმიანობა პირველი თუ არა, ერთ-ერთი პირველთაგანია, ვინც რეალურად მუშაობს, ბევრ სამსახურში უარესი მდგომარეობაა, მაგრამ საზოგადოება მისთვის ვერ იცის. ამას წინათ ერთი თბილისის დროს საკმაოდ ანგარიშგასაწევი პირობები იყვნენ. (კაგერში ერთი კაცი დადიოდა და ის აკადრებდა ყველაფერს, თქვენ კი ამდენი ხარ და წესრიგი ვერ დაგიმყარებიათ. ადრე საერთოდ არ იყო პროკურატურა და სასამართლო. 2 კაცი

გაგრძელება მე-2 გვერდზე

საქართველოს პარლამენტის

დადგენილება

საქართველოს პარლამენტის არჩევნების

და

კავშირების დანიშნის შესახებ

იმის გათვალისწინებით, რომ „სახელმწიფო ხელისუფლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის მე-5 მუხლის პირველი საპარტეილო პარლამენტის უფლებამოსილების ვადა მთავრდება 1995 წლის 4 ნოემბერს და პარლამენტის არჩევნები უნდა დაინიშნოს უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე არაუგვიანეს ოთხი თვისა, ამასთან, საკონსტიტუციო კომისიამ უკვე მოიწონა საპარტეილო კონსტიტუციის პროექტი, გადასცა პარლამენტს განსახილველად, საპარტეილო პარლამენტი ადგენს. 1. 1995 წლის 26 ივლისამდე პარლამენტმა განიხილოს კონსტიტუცია ან კანონი, რომლითაც განისაზღვრება საპარტეილო პარლამენტის, რესპუბლიკის პრეზიდენტისა და მინისტრთა კაბინეტის უფლებამოსილებანი. 2. 1995 წლის 3 აგვისტომდე განხილულ იქნეს კანონები საპარტეილოს ორპალატიანი პარლამენტისა და რესპუბლიკის პრეზიდენტის არჩევნების შესახებ. 3. საპარტეილოს პარლამენტის ერთი პალატა — რესპუბლიკის საბჭო — აირჩიოს პროპორციული საარჩევნო სისტემის, ხოლო მეორე პალატა — სენატი — მაიორიტარული საარჩევნო სისტემის საფუძველზე. 4. საპარტეილოს პარლამენტის არჩევნები ჩატარდეს 1995 წლის 5 ნოემბერს და შესაბამისი დაწესებულებების არსებობის შემთხვევაში, იმავე დროულად ჩატარდეს რესპუბლიკის პრეზიდენტის

არჩევნები ამ დადგენილებების პირველი და მეორე მუხლების შესაბამისად. 5. შეჩერდეს 1992 წლის საქართველოს პარლამენტის არჩევნების დებულება, გაგრძელდეს საარჩევნო კომისიების უფლებამოსილება პარლამენტის სხვა დადგენილებების მიუხედავად. 6. კონსტიტუციის ან პირველ პუნქტში აღნიშნული კანონის მიუხედავად, თბილისში შემთხვევაში, რეგულაციები გატანილი იქნეს კანონპროექტით, რომელიც განსაზღვრავს საპარტეილოს პარლამენტის, რესპუბლიკის პრეზიდენტისა და მინისტრთა კაბინეტის უფლებამოსილებებს, რეგულაციები ჩატარდეს 1995 წლის 20 აგვისტოს. 7. თუ შესაბამისი კანონი არ იქნა მიღებული, პარლამენტის არჩევნები ჩატარდეს 1992 წლის პარლამენტის არჩევნების დებულებით, იმის გათვალისწინებით, რომ გაუქმებულია ჩაითვალოს პრეზიდენტის წესი და საკონსტიტუციო სიები. დებულება მანდატები მიეკუთვნოთ მხოლოდ იმ პოლიტიკურ პარტიებსა და საარჩევნო ბლოკებს, რომლებიც მიიღებენ კენჭისყრაში მონაწილეობა საერთაშორისო ხმების არანაკლებ 5 პროცენტს. საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე — სახელმწიფოს მეთაური ადვარდ შევარდნაძე. თბილისი, 1995 წლის 4 ივლისი.

კოლიცის შუი მუნიციპალური დაზინანების, დაუნახავი შრომის,

(გაგრძელება)

«ანგელოზების» და ნარკომანების შესახებ

იხილეთ

მიგაყენებდა კიდელთან და დაგებრეტდა ისე, ყოველ—გვარი გამოძიებისა და გა—სამართლების გარეშე, სა—ყოველთაა შიშისა და ტერორის ეპოქაში სასოგად—ოებრივ წესრიგზე ლაპა—რაქიც არ იყო, ვინ გაბ—ედავდა მის დარღვევას. თუ ისე გვინდა, მაგაზე აღვიღო რაა, მაგრამ დღეს სხვა ვითარებაა, დღემოკრ—ატი და სამართალი სხვა პირობებს გვთავაზობს. გაცილებით რთულსა და

მძიმეს, ვიდრე იმ დროს. ჩვენი შრომა დაუნახავი შრომაა. ახლაც 6 კაცი მყავს გაგზავნილი ლენტი—ენში, დღედაღამ ქუჩაში მორიგეობენ, ორი იმ ჯგუფს გააყვალეთ, რომელიც საღარეოშვილების ბანდას დასდევს დასაქურად, ის ის ბანდაა, პოლიციას რომ ემტერება, სადაც პოლი—ციელს დაინახავენ, იქვე ესვრიან. 7 კაცი ტყვეში მყავს გაგზავნილი. ასე რომ

გაჩერებული არა ვართ, ვაჩეთებთ საქმეს. ჩვენი თვითოეტი არ გვაქაყაფ—ილებს ჩვენი მუშაობა, რადგან მიღწეულზე არ უნდა გაჩერდეს კაცი. გუ—ლი მაინც დაგწყდება—ტყვეზე არიან გადაღებ—ული ბიჭები 50 მილიონი კუპონისთვის. თუ რაიმე სახსარი გავიჩინდა, არ გავ გიფლანავს. რაიონული საკრებულოს ხელმძღვან—ელთა დაგვეხმარა და სა—

წვავი შევიძინეთ. რაციები ჩამოვიტანეთ. 2 მოტოციკ—ლი, უახს მარკის 2 ავტომანქანა შევაკეთეთ და ახლა ტრანსპორტი გვაქაყ—ის ყველაფერი 500 მილი—ონი კუპონი დაჯდა. ეს უშუალოდ გამგებლის ინი—ციატივა იყო, მაგრამ სა—ხსრები კერძო პირისა გახლდათ. მაინცდამაინც სასიამოვნო როდია გარე—შე პირზე იყოს დამოკი—დებული პოლიციის დაფ—

ინანსება. ახლა სახელმწიფო ფო უნდა აკეთებდეს, პო—ლიცია ხომ სახელმწიფო სტრუქტურაა, ისეთივე, როგორიც ჯარი. ჯარი კი ყოველთვის იმას ემსახუ—რება, ვინც აჭმევს და ჯამაგირს გადაუხდის.

—საღარეოშვილების ბან დას რა კავშირი აქვს ცა—გერთან?

(დასასრული მე-4 გვერდზე)

ს ა ფ ე ლ ი : ინერცია თუ ცხოვრების კანონი?

ოხრავს საქართველო, ღვთისკურთხეულ მხარეში თითქმისდა გაქრა პატიოს—ნება, რწმენა, სიყვარული და სიმართლე, სამაგიეროა შიმშილი, ბოროტება, სა—ტანა დაბიჯებს მის მად—ლიან მიწაზე.

ამ დროში ვის რა უნდა მოჰქონო, ჩვეულებრივ მოკვდავს კი არა იმასაც ვინც უნდა უშველოს სა—ქართველოს, და დგახარ ხშირად შენი პრეტენზიული სინდისისა და თავდაჯერო—ბის წინაშე, დგახარ და ფიქრობ: რას აკეთებ, რას უკეთებ, იმედგაცრუებულ დაღლილ მოძმეს, რა გქვია შენ, რა შეგიძლია საერთო—ოც უბედურებას იმაშია, რომ ბევრი გერაფერი, მაგ რამ ერთი კია—გახეთი იყო და იქნება მკითხვე—ლის ინტერესების დამც—ველი, მისი მხარდამჭერი, ყოველ შემთხვევაში ცდი—ლობს გვერდით დაუდგეს მას, შეუძლებუქოს ურვა და დარდი, იოტისოდენა რა მით მაინც შეიშველოს.

და ერთ მშვენიერ დღეს ლასურიაშს ვიწვიეთ, ახლო მდებარე ლასურიაშს თუმცა აქ პრობლემები რაიონის განაპირა სოფლებზე, ნაკ—ლები როდია.

გავცდით თუ არა ჩვედა ცაგერს, ლასურია—შის მიმართულებით რიყის ტერიტორიაზე ცხენისწყ—ლის თავნება ტინებამ მი—იქცია ყურადღება. საიდანა საიმედო ჯიბრები, ლას—ურიაშისკენ მიმავალი გზის მარცხენა მხარეს რომ იც—ავდა, მდინარე ინერციით მიეინებდა და «თავის სა—ქმეს» აკეთებს, ლასურია—შთან დამაკავშირებელი ხიდის იქით გზასაც დამოქ—რება, ლოკავს და რეცხავს გზის საძირკველსა და სა—მაგრს. ზევიდან კი უმაჯრი მთა ემოქრება გზას, ამ გაზ აფხულოს მიწის დიდი მას—ივი გზის საგალ ნაწილზე ჩამოწავს და გარდა ხნით მოწყვრეტა რეგონი რაი—ონს.

საკრებულოში მისულებს საკრებულოს გამგებელმა როსტომ ბრიგაძემ, მოა—თხოვე დათო მუშაობით—ანმა და სოფლის სხვა წარმომადგენლებმა პი—რველ რიგში სწორედ ამ

მტკიცეულ პრობლემაზე მო გვიკვს განმარტება. ის დიდი მუშაობა, ლა—სურიაშის ხიდთან რომ ჩა მოწვა, სოფლისა და რაიონის ხელმძღვანელთა, მოსახლეობის ძალისხმევით გაიწმინდა, გასილ, თამაზ გოჩა, მამუკა სვანიძეებმა თავიანთი ტექნიკით გაწმ—ინდეს გზა და ნაპირსამა—გრი სამუშაოებიც შეას—რულებს.

დან ისევე მარცხნივ უბრ—უნებენ პირს და მახაში—აღვის ჭალებს დაემოქრა—ბა.

ამიტომ, ჩვენი აზრით, აუცილებელია წყალს ერ—თი გზა და კალაპოტი ჰქონ დეს, ეს ცალკე არც ლა—სურიაშელებს შეუძლიათ არც ჭაღისთავს, არც სხვა სოფელს, ყველას ერთად კი შეგვიძლია მით უფრო, არსებობს სამსახური, რომ

ლ ა ს უ რ ი ა შ ი

- * სიმია უბნის, სოფელი თავს იცავს
- * გამგებელი მიწის პრობლემას გადაწყვეტილად თვლის
- * პური არის—უფლი არა
- * ღვინოა აკურთხა, ჩვენ ხალი გავანძროთ
- * სოფელი: ბუის მცველი თუ გრაგონიერი?

30 პექტარამდე ფართობი წაიღო წყალმა, ეს ერთბა—აშად კი არა, თანდათან ამ გაზაფხულს წყალიდო—ობა დაემოქრა სკოლას, ბაღს, თენგიზ კობერიძის საცხოვრებელ სახლს, მთე—ლი სოფელი დაირაზმა, სა—ხლი დაარღვიეს და სამშ—ვიდობოზე გამოიტანეს.

საკრებულომ დაუყო—ნებლივ გამოუწახა საცხო—ვრებელი ფართი დაზარა—ლებულ ოჯახს.

სოფელს დახმარებას უწ ევენ თბილისში მცხოვრები მახაშელი ძმები, ვაჟა სერ გო ასათიანები, მათვე 2,5 ტონა მავთული გამოგზა—ენეს ჯიბრებისათვის.

როგორც გვითხრეს, ნა—პირსამაგრი სამუშაოების უზრუნველსაყოფად რაი—ონის გამგებლის ბატონ კარლო მუშაუდიანის მე—ცადინეობით გამოყოფილია თანხა ნაპირსამაგრი სამ—უშაო მალე უნდა დაიწ—ყოს, რომლისთვისაც მო—ბილიზებული იქნება საკ—რებულოს მთელი მოსა—ხლეობა.

ასეა—როცა წყალი გე—მოქრება, თავი უნდა დაი—ცვა, იცავენ კიდევ თავ—იანთ ტერიტორიას ლას—ურიაშელები, ამ გაზაფხ—ულის წყალდიდობისას სახ ელდახლო ჯიბირი გააყ—ეთეს, წყალმა იბრუნა პი—რი და გიზი ჭაღისთავის დასახლებებისკენ აიღო, იქი

ელსაც ნაპირსამაგრი სამ—უშაოების შესრულება აკ—ალია და როგორც გვითხ—რეს, მას ახალი ხელმძღვ—ანელობა ჰყავს.

ერთი სიტყვით, ტექნიკა არის, ხალხი თანადგომაც, თანხაც, საჭიროა მხოლოდ საქმე.

ლასურიაშში მიწის პრო ბლემა, გამგებლის თქმით თითქმის გადაწყვეტილია, რამე სერიოზული კონტ—ლიქტი არ წარმოშობილა, კატეგორიები ორი წლის წინ დადგინდა, სარეზერვო, ფონდი ცალკე გამოიყო, პირველი კატეგორიის ოჯა ხმა 9000 კვადრატული მე ტრი მიწა მიიღო, მეორე—6500, სხვა სოფლებში ბო ნებრივია, სხვანაირად, ერთი სიტყვით, აქ მიწა არის, მიწა თითქმის ყო—ლას აქვს და შრომობს ხა—ლხი, ეს ატყავია ყანას, ბაღს, ვენახს...

მაინც ჩავეკითხეთ გამ—გებელს, მიწის თაობაზე დაუქმდით თუ არა გან—ცხადება ხომ არ აქვთ და რჩენილი, ეს იმის გავლე—ნით, საკრებულოში მის—ელამდე ერთ ჩვენს თან—ამგზავრს საუბრისას უკმ—ყოფილებს რომ შევნი—შნეთ ლასურიაშის საკრე—ბულოს სოფლებში მიწის პრივატიზაციის მდგომარ—ეობის გამო, ორიოდე გა—

პურის ფქვილი მიეღოთ, ერთი ანეკდოტი გავახს—ენდა, პურის პრობლემა გადაწყვეტილია, მთავრ—ობაში რომ უთქვამთ—თავისუფლადაა პური თარებზე, ასეა, ფქვილიც თავისუფლადაა ლასური—აშის მაღაზიაში, მაგრამ ცოტანი ყიდულობენ, მშვიდი უმრავლესობა კი ნერწყვს ყლაპავს.

სოფელში სიმშვიდეა, არ ხდება ექსცესები, დანაშ—აულობები, ეს კარგია, მა—გრამ ცუდია, რომ სიმშვ—იდეა საბავშვო ბაღშიც, რომელსაც ბოქლომი ად—ევს გასაგები მიზნების გამო, პაწიების საგალ ბი—ლიკებს ბალახი მოსძაღ—ება.

«სიმშვიდეა» სოფლის ერთ დროს განთქმულ პურსაცხოში, საავჯო საამქროში, ყველგან, სო—ფლის ცენტრშიც უჩვეუ—ლო სიჩუმე და მოწყვნი—ლობაა.

სკოლის ეზოში შევდი—ვართ, იზაბელას მტკიცე—ბით დატვირთულ ხეივანს მივუყვებით, მთავარ ფა—სადს ვაგლახდ დატყობია ბოლო წლების სიღუბნირი, საღარბაზო დიაა, გულიც გვეხსნება, სკოლა მაინც სკოლაა, სკოლა სიცოცხ—ლეა, ჩვენი მომავალია, სკოლის დირექტორი ქალბატონი ნანი ქარსელ—

აძე ადგილზეა, გულთიად გვხვდება და მალე ერთგ—ება ჩვენთან გულთიად სა—უბარში.

პრობლემა ბევრია, მაგ—რამ, ჯერ სკოლა უნდა გადავარჩინოთ.

სასწავლებრივად გადა—ურჩა ამ ბოლო წყალდი—ლიტას სკოლა, ჩვენს ზე—ვით საცხოვრებელი სახლი წაიღო, მერე სკოლას და მის ეზოს მშვიდობიანად

შეურა გვერდი და ჩვენს ჩვევით ყანები წაიღო, სკოლა უკლებელი დატოვა, ერთი ვაშლის ხეც ვერ წაგვართვა, ამაში ღვთის ხელია უთუოდ, სკოლაში იმდენი მადლია და სიკეთე ჩვენი ვეთანხმებით ქა—ლბატონ ნანის და ერთად ვიხსენებთ: შარშან შემო—დგომაზე, მისიონერულ მოგზაურობის დროს მამა პავლე ეს შენობაც რომ აკურთხა, ცხადია, ღვთის—აგან დალოკილ სკოლას ასე ადვილად სტიქია ვერ მოეროდა ალბათ ამას უნდა გუმადლოდეთ ზემ—თხსენებულ სასწავლს, მაგრამ ეს როდია ნიშნავს, რომ გული დავიარხინოთ და აღარაფერი გავაკეთოთ სკოლის საშველად ეს გათრხილება—წყალწა—ლებულისა არ იყოს, ხელი გაანძრივ და გიშველოთ.

ადრე სკოლის ბაღი წა—უღია მდინარეს, ამიტომ აუცილებელია და სკოლის დირექტორთან ერთად ვთხოვთ რაიონის ხელმძ—ღვანელობას, ყველა სამ—უშაო შესრულებს, რომ ნახევარკუნძულზე, დარჩე—ნილ სკოლის შენობას დან გრევა ავაცილოთ.

საერთოდ სკოლის კო—ლიქტივი მობილურობა, ერთ სულოვანი, ეს სკოლის აკადემიურ შედეგებშიც ჩანს და სასკოლო რაიო—ნულ ღონისძიებებშიც, რად ლინდა, თუნდაც ამ სკო—ლის გუნდის გამარჯვება რაიონში გამართულ საზ—რიანთა და გონებამახვი—ლთა კონკურსზე, მასწავ—ლებლის პროფესია ისეთია რომ არ ეთმობა სკოლა და ბავშვი და ძნელია უღალ—ატოს მაგრამ მასწავლებ—ელსაც სჭირდება მეტი დაფასება და ყურადღება, არ მიგვიღია ივნისისა და საშველულებო ხელფასი, თუ ხელფასი ახლა მაინც ვერ მივიღეთ, ჩვენი კუ—თვნილი პურის ფქვილი გაიყიდება და დაგვრჩებიან პედაგოგები ულუკმაპუროდ.

(დასასრული მე-5 გვერდზე)

ეკოლოგია

დღეს რესპუბლიკასა და ჩვენს რაიონშიც მძიმე ეკოლოგიური მდგომარეობაა. უკიდურესად უპირთ ადამიანებს. იმის გამო, რომ აო იშვიათება თხევადი გაზი, ნავთი თუ სხვა საწვავი, მთელი ძალბა დაწვება შეუძას, რის გამოც ნადგურდება ტყის მასივები, ამახ ემატება სხვა მოვლენებიც, რამაც მძიმე ეკოლოგიური მდგომარეობამდე მიგვიყვანა. ჩვენი კორესპონდენტი ესაუბრა გარემოს დაცვის რაიონული ინსპექციის უფროსს ბატონ ღვამით სვანიძეს.

—რა მიზანს ემსახურება გარემოს დაცვის რაიონული ინსპექცია?
გარემოს დაცვისადმი სახელმწიფო კონტროლის სის ტემა მოწოდებულია უზრუნველყოს გარემოს დაცვის კანონმდებლობის მოთხოვნების, ნორმებისა სტანდარტების, ნორმებისა და სხვა წესების დაცვა. ხელი შეუწყოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების რაციონალური გამოყენებისათვის შესაბამისი ღონისძიებებით განხორციელებას.

ჩვენს რესპუბლიკაში გარემოს დაცვისადმი სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებენ ამისათვის საგანგებოდ უფლებამოსილი ორგანოები.

მათ შორისაა გარემოს დაცვის რაიონული ინსპექცია, რომელსაც უფლება აქვს გარემოს დაცვის კანონმდებლობის შესრულებების შემოწმების მიზნით ნებისმიერ დროს დაუბრკოლებლად შევიდეს წარმოებებში, დაწესებულებებში, სხვა ტერიტორიებზე და შეამოწმოს არსებული მდგომარეობა. შეადგინონ სათანადო ოქმები, საკალდებულო მიწერილობები, შეიტანონ წინადადებები ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებში, განიხილონ საქმეები აღმინის ტერიტორიული სამართალდარღვევების შესახებ და კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში მასალები გადაგზავნონ დადგენილი წესით შესაბამის ორგანოებში დამნაშავე პირთა აღმინის ტერიტორიული ან სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის საკითხის გადასაწყვეტად.

რა მდგომარეობაა რაიონში გარემოს დაცვის საქმეში?

უკანასკნელი 5-6 წლის მანძილზე რესპუბლიკაში შექმნილმა მძიმე პოლიტიკურმა, ეკონომიკურმა, კრიმინოგენურმა მდგომარეობამ, განუკითხაობამ თავისი დიდი დასაცვა გამოიწვია და ცუდად შეიძლება ითქვას, მოიშალა სისტემა, აღარაფერ გრძნობს პასუხისმგებლობას ამ მართალ საპასუხისმგებლო სახელმძღვანელო საქმისადმი. ამან განაპირობა ის, რომ უმოწყალოდ ნადგურდება ფლორა და ფაუნა, დამბნობილია გარემო, ხოლო ამ საკითხზე გინმესთვის პასუხი არაფერს მოუთხოვია.

შეიძლება ითქვას, ერთგვარი შედეგადი მოგვიტანა, რომ წინათ ბევრი წარმოება—დაწესებულება, ორგანიზაცია (საგზაო სამმართველოები, ავტოსატრასები

რანსპორტო საწარმო, საშენებლო ორგანიზაციები, კოლმეურნეობები, საბჭოთა მეურნეობები იყო გარემოსთან კონტაქტში, რომელთა ასფალტის ქარხნები, ბენზინის გასამართი სადგურები, მეცხოველეობის ფერმიები, მინერალური სასუქების საწარმოები აბინძურებდნენ გარემოს, ახლა კი, როცა ზოგიერთმა მათგანმა შეწყვიტა ფუნქციონირება, ზოგის კი შეჩერებულია, ამან ერთგვარად გააჩანსალბ გარემო, აღარ ჩაედინება ნავთობპროდუქტები, დაბინძურებული წყლები გაუშენდავად მდინარეში, აღარ იტრება სამშენებლო ნარჩენები და სხვა.

წინათ განსაკუთრებული ყურადღება ექცეოდა სახანავ—სათესი მიწებისა და სხვა საგარეულობის დაცვას. აკრძალული იყო 20—30 გრადუსზე მეტი დახრის ფერდობების დახვნა ტრაქტორებით ზევიდან. ჩვედით, რადგან ეს იწვევდა ფართობების ერთიანს, დამიწყურას, დღეს კი განუკითხაობაა, ვერსადაც უნდა მეწყრული ზონაა თუ სხვა, თვითნებურად ამუშავებს ნიადაგს, ჭრის მცენარეთა საფარს, განმკითხავი კი არაფერია.

კიდევ მეტი, კეთდებოდა მდინარეთა სანაპიროზე და მცვეი ჯებირები, რითაც ვახდენდით წყლის რეგულირებას, რასაც სპეციალური სამშენებლო ორგანიზაციაც კი ემსახურებოდა, ახლანდარც სამშენებლო სამსახურია, აღარც კოლმეურნეობები, სოფლოდარჩა მარტო სასოფლო საკრებულოები და გარემოც დაუცველია, მდინარეცხენისწყლის მარცხენა სანაპიროზე ლასურიაში—მახაშის ტერიტორიაზე ყოველწლიურად კეთდებოდა წნეღის თუ მავთულობადის ჯებირები, რაც მეტნაკლებად იცავდა წალის ფართობებს, არადა იმის გამო, რომ ამ საქმეს დაგვიანებით მიაქცია ყურადღება ადგილობრივმა ხელმძღვანელობამ და მოსახლეობამ, ამ დღეებში მდინარეცხენისწყალი ლასურიაში სიღრმის ქვემოთ გადავიდა კალაპოტიდან აყარა ერთი მოსახლე, წყალი მიაღწა ლასურიაში საშუალო სკოლის საკუთრად აუზს, ერთი ასეთი წყალდიდობაა საქართველოში და სკოლის შენობაც საფრთხეში იქნება. უკვე

რად გააჩანსალბ გარემო, აღარ ჩაედინება ნავთობპროდუქტები, დაბინძურებული წყლები გაუშენდავად მდინარეში, აღარ იტრება სამშენებლო ნარჩენები და სხვა.

წაიღო ლასურიაში—მახაშის ქალაქი 10—15 კმ—ქტარი მალაქოსავლიანი ფართობი სიბინდის ნათესებობით. ისეთი მცირე მიწიანი რაიონისთვის როგორც ჩვენ ვართ, დიდი ზარალია.

დაპროექტებული იყო და კიდევაც დაიწყო სამუშაოები იმისათვის, რომ მდინარეცხენისწყალი ჩაეყენებინათ კალაპოტში სარეწველამდე, 4—5 წლის წინ მოიხსნა ყოველგვარი დაფინანსება ამ საქმეზე, მშენებელი ორგანიზაციაც დაიშალა და ეს საქმე ბერის ანაბარა დარჩა. ამიტომ ახლა სახანავ—სათესი ფართობების დაცვას მეტი ყურადღება უნდა დაუთმონ ადგილობრივმა საკრებულოებმა და მოსახლეობამ, თორემ საუკუნეობით შექმნილ ნიადაგს წყალი წაიღებს და დაგვრჩება მარტო რიყი.

—ახლა გარემოს დაცვას

რძალული საშუალებებით, რაც იწვევს თევზის მასის უზრუნველყოფას. ყველამ უნდა იცოდეს, რომ 1 ტონა ტომბრამდე აკრძალულია ყველა მეთოდითა და საშუალებით თევზაობა მდინარეებში. ვინც ამ წესს დაარღვევს, მკაცრად უნდა დაისაჯოს.

—გარემოს დაცვის თვალსაზრისით რა მდგომარეობაა ჩვენს ქალაქში?

საერთოდ უკანასკნელ ხუთწლიურში შექმნილი მძიმე სიტუაციის შედეგად ამდენი ნგრევის დარჩება, უყურადღებობის შედეგად წლიურად ჩვენს ქალაქში რაიონის ხელმძღვანელი ორგანოების ინიციატივით გადაიდგა გარეგნული ნაბიჯები, ქალაქი გაიწმინდა თევზობით ნაგროვები ნაგვისაგან. სკვრების, გაზონების დაცვის მიზნით მიმდინარეობს დიკორატიული მესერით

შემოკავების სამუშაოები, ახლა მუშაობა გრძელდება ცენტრალური ბაღის კეთილმოწყობისათვის, მაგრამ იგი საკმარისი არ არის. აკლავ აქვს ადგილი უსუფთაობას, ანტისანიტარიას. წარმოება—დაწესებულებათა ერთი ნაწილი არ იცავს სისუფთავეს ეზოებსა და მიმდებარე ტერიტორიებზე, ქალაქის არცერთი გამწმენდი ნაგებობა არ მუშაობს. ყოფილი რესტორნის უკან სანაპიროზე რაიონული საავადმყოფოს კანალიზაციიდან ამოღის სიბინძურე, აყროლებულია მთელი მიდამო, არ ფუნქციონირებს ნაგავსაყრელი, ამიტომ მოსახლეობა მთელ ნაგავს კი—ქანარის ლეღის არხში და ცხენისწყლის სანაპიროზე ყრის. ქალაქში მცენარეთა ნარგავებს, ვისაც მოესურვება ის ჭრის, მაგრამ დღემდე არაფერს დაუსჯიათ ასეთი ქმედებისათვის.

მათგარი ის არის, რომ თუ ყველამ არ მიიტანა გულთან ქალაქში სისუფთავისა და წესრიგის, საერთოდ გარემოს დაცვის საქმე, მარტო მოწოდებული ორგანიზაციები, ხელმძღვანელი ორგანოები ვერაფერს გახდებიან.

დღის ამოცანაა გარემოს დაცვის ინსპექციამ, ეკოლოგიურმა პოლიციამ, სატყეო მეურნეობათა ხელმძღვანელებმა ერთობლივი მუშაობა გააჩალოთ გარემოს დაცვისათვის.

საჭიროა იმ პირთა მართ, რომლებიც თავისი ქმედებით ხელს უწყობენ გარემოს დაბინძურებას, ფლორისა და ფაუნის განადგურებას, საერთოდ არ ზრუნავენ გარემოს დაცვისათვის, გატარდეს მკაცრი ღონისძიებანი, არადა თუ ასე გაგრძელდა, ჩვენ იმ ტოტს მოვუპოვებთ, რომ ილხედაც ვხევათ.

გვამით სვანიძე, ია ხეილიძე, ჯ. მანდარია.

ისევ იმ ტოტზე, რომელზეც ვხევათ მის მჭრელებზე

ემსახურება გარემოს დაცვის ინსპექცია, ეკოლოგიური პოლიცია, სატყეო მეურნეობები, ფლორა და ფაუნა კი მაინც ნადგავრდება, ბრაკონიერები კი გამოვლენილი არ არიან...

დღეს, როგორც არასდროს, გარემოს დაცვის საქმე ისე ცუდ მდგომარეობაშია, ეს თვით ცხოვრებამ მოიტანა. ყველაგან განუკითხაობაა, დასანგრევი და წასადები რაც იყო, წაიღეს, პასუხი არაფერს უვია, ამიტომ აღარც რიყს ზოგავენ, ახლა, როცა აღარ იშვიათება თხევადი გაზი, ნავთი თუ სხვა საწვავი, მოსახლეობისთვის გათბობის ძირითად საშუალებად შემა იქცა, ამიტომ მოსახლეობაც შეეცა, რამაც ტყეების მასიური განადგურება გამოიწვია, ამასთან ძალზედ გაძვირდა ხე—ტყის ღირებულება, (ერთი კუბური მეტრი შეშის ბილითის ღირებულება 2. 500.000 კუბონია, სამასაღე ხისა—5 მილიონი კუბონი), ამიტომ ყველას არ აქვს მისი ასაღები თანხა და იძულებულია უბილეთოდ მოჭრას ხე—ტყე.

ამასთან დღეს ზოგიერთი ორგანიზაცია, იმის გამო, რომ თავისი სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულება შეწყვიტა სხვადასხვა მიზეზით, მოუტრიალდა ტყის და ნებისათვის თუ უნებართვოდ დაიწყო სამასაღე ხე—ტყის დამზადება და რაიონის გარეთ გატანა გასაყიდად ან საწვავზე თუ სხვა რაიმეზე გასაცვლილად, რამაც კიდევ უფრო გააჩანაგა ტყეები.

არც ფაუნის დაცვაში გვაქვს კარგი მდგომარეობა. ბევრი ბრაკონიერი საკრებულოს არსებული განუკითხაობით და მდინარეებში—ლაჯანურსა და ჯონოულში თევზაობს აკრძალული საშუალებებით.

ეს ძალიან მძიმე ფაქტია პრობლემა ჩვენთვის, არ ვაჭარბებ, სასიცოცხლო მნიშვნელობის პრობლემაა. ამ ზამთარს გაგვიჭირდება შეშაზე, სახელმძღვანელოებს ველოდებით და ალბათ მივიღებთ, ჯადრები არის. ამ მხრივ რაიმე პრობლემა არ გვაქვია, სოფლის თანადგომასაც ვაგრძნობთ ის ვასულებს მულებს, რომ ჩვენს მშობლებს კარგად ესმით, სკოლის დახურვა სოფლის დახურვას ნიშნავს და ცდილობენ ხელი შეგვიწყონ. საუბარში გამგებელი ჩაერთო, მან თქვა, რომ არანაირი იმედი არ არის სატყეო მეურნეობებიდან შეშით მოგვამარაგონ. სკოლას კი სჭირდება სკოლა 40 კუბური მეტრი შეშა, სოფელმა თვითონ უნდა იზრუნოს სკოლის სათბობით უზრუნველსაყოფად. ჩვენ საკრებულოს ხელმძღვანელობა და სკოლის კოლექტივი გამოყოფილ ტყე—კაფში მოსახლეობის დახმარებით დაგამზადებთ შეშას, ასე, რომ მოსწავლეებს არ შესცივდებათ.

სიტყვამ მოიტანა და სოფელს ძალიან აწუხებს ტყის დაცვის პრობლემა. ამაზე ხშირად ჩივის მოსახლეობა. საქმე ისე გართულდა, რომ შარშანსვე ციალურად ამ პრობლემისადმი მიძღვნილ ყრილობაზე სოფელმა მოთხოვნა ტყეების დაბრუნება მის საკუთრებაში იმ საბაბით, რომ სოფელი უკეთ მოუვლის თავის ტყეს, ამაში უთუოდ არის სალი აზრი. მაგრამ ჯერჯერობით ამის საშუალებას არსებული ანონმდებლობა არ იძლევა, არადა, ტყეები ჩანაგებია, ნადგურდება ათეულ—წლოებით მოგოილი და ნაპატრონევი. გამყოლებით ისმის ნაჯახის კაფი, ჭრის ყველა, ვისაც არ ენანება, ზოგჯერ ის უფრო ხშირად ვინც სიჭკვიით ყველაზე მეტად წუხს.

ჩვენი დაბრუნებიდან რამდენიმე დღის შემდეგ სოფელს ისევ დავიჭერა მდინარე. ამჯერად სოფლის საავჯო დაურთავი—ათ სასწრაფოდ. წყალმა შეურთა სოფლის ცენტრალურ გზას, ყოველდღე იზრდება ზარალი და საშინოვარია.

სოფლის სიდუხჭირიდან თავის დაღწევის აუცილებლობას ჩვენზე უკეთ ხედავენ საკრებულოს ხელმძღვანელები. ჩვენ თავს ვიკავებთ შეფასებისაგან ვიტყვიტ მხოლოდ, რომ დღეს ლასურიაში და წყალგაღმა რეგიონს შევლა სჭირდება, სასწრაფო შევლა, რასაც მარტო სოფლისა და მისი ხელმძღვანელობის ძალები არ იყოფა.

მ. ძნალაძე, ია ხეილიძე, ჯ. მანდარია.

